

ד א מ"י פ"ג מהלכות
אסורין מנחם הל' טו:
ה ב מ"י פ"ב מהל'
אסורין כולה הל' ו
סמך ללחן קלו טור אה"ע
מ"י:
ג א מ"י שם הלכה טו סמך
שם טו"ע אה"ע מ"י
ד כ סעף יח:
ז א מ"י שם טו"ע שם
סעף ח:
ח ה ו א מ"י שם הל' א
ו א סמך שם טור אה"ע
מ"י:

ורמיניה לוקחין מהם בהמה
מכרימיה אמתני לירמי
ורמיניה מקום שנהגו למכור מוכרין
ולשני נמי כדמשני הכל ועוד קשה אמאי לא שני
הכל שיטרא קמא
רצ דלעיל (דף ד'): מקום שהמירו
למכור כו' וי"ל דהיה רומיה דמתני'
כבר מרמזה לה כפ"ק (שם)
ושינה שפיר ואע"ג דהכל נמי נמית
לשנוי שיטרא קמא רצ דמקום
שהמירו ליקח מהם להקריב דלא
שני הכא דמקום דהכל הא דמקום
שאסרו למכור אסור ליקח אלמא
איכא דוכחא דמשידי ומקשי א"כ
כל הנך קראי דמתני' מינייהו
רצנן לרי"א לקמן דשמעתין דמשמע
נהו שמומר ליקח מן העובדי כוכבים
דהמה לקרנן ונלטנן להעמידם
דמקום שנהגו למכור מפני שאינם
שחודים ליקח מהם הרביעה ואין זה יכול
להיות דהא מיימי קראי דמנצרים
וכנעו ופלשמיס דקראי שנהו שחודים
על הרביעה וגם כל אן קר שם
עבדים הם שחודים על הרביעה
דמשמע דסמון עבדי אהד לקח
יך מן השוק כו' ועוד מקשי אטו
יקום וימא להו לקראי (א) כי כתיבה
דמקום שנהגו למכור כתיבו ונראה
דמאי עממא דהר ציה רצ לעיל
מהאי שיטרא דמקום שנהגו למכור
כו' לפי שלא היה יכול להעמידו כלן
ועו"ל דידע שפיר שיטרא דעובד
כוכבים חס על דמתמו ומ"מ פריך
מהכל דלוקחין דק"ל דאיכא למיתס
לרביעה כיון שכל למכרה ומשני
ללעולם חייש שפעמים אינו יכול
למכרה או נמלך וימא נמי לרביעה
ולרבי פדת דנסמון ואל"ת כיון
דמוקמינן היתר קרנן ככל מקום
אך דמקום שנהגו שאל למכור
מיקשי לן מכל מקום כיון דמה שאין
אנו (ט) מעמידין משום חשש רביעה
הוא בקרנן אף המירו וי"ל דמקום
שנהגו שאל למכור מנהגה הוא
דליכא הא אסוריה ליכא ולענין
אומצא מסריך בה אמרה
אמאי עבר הכי משום
אומצא שדינא ליה.
רמפני מה אין מעמידין
בהמה בפונדקאות של
עובדי כוכבים ולא זכרים
אצל כו'. מפני שהעובדי
כוכבים מצויין בנות
אצל נשי חבריהן פעמים
שכב ואינו מוצאה ארובע
הבהמה. איבעי חימא אפי'
מוצאה בהמת ישראל
חביבה ליה. דאמר (מר)
[ר] יוחנן כשכב נחש
על חזה הטיל בה וזהמא.
ישראל שעמדו על הר
סיני פסקה וזהמתן. עובדי
כוכבים [שלא] עמדו על
הר סיני לא פסקה
וזהמתן. וכן עופות. דאי'
יוחנן ראיתי עובד כוכבים
שלקח אווז מן השוק
רביעה חנקה צלאה ואכלה.
ועבדי קנהו יך מן
השוק חקה בה כדי רביעה
רביעה צלאה ואכלה

רוצע ונרצע ומוקצה ונעבד
מן הבהמה" ולא כל הבהמה להוציא את הרובע והנרצע מן הצק"ו
להוציא את הנעבד מן האן"ו להוציא את המוקצה: מוקצה. שהקצהו
ויחדו לתקופת עבודת כוכבים: ועבד. שעשאו עבודת כוכבים
והשתמחו לו: בשלמא מוקצה ונעבד.
אף ע"ג דודאי חשידי לא קשיא לן
דלס איתא דפליחה כו': אללא
רובע. אי חשידי ליחוש: שלא
שיעקר. נעשית עקרה הילכך לא
רצע לה אכל אדין לא חייש
לשעומדת בפונדקי: זכרים מאי
איכא למימר. יחוש דלמא רביעה
עובד כוכבים דהכל ליכא עיקור
זכר נמי מיפסיל צנרצע דהא
קרא דנרצע דמן הבהמה בעולה
כמיז ועולה זכר הוא וקאמר
להוציא את הרובע ואת הנרצע:
ולחוש דלמא רביעה רועה. דהא
לאו דידיה היא ולא חס עליה:
אינהו דידעי בהדי. חד בחצונה
דלחומיה למירצעה: מירסא. רועה
מיניה דאי מיעקרא מרגיש עובד
כוכבים וקא תצע ליה מיניה. אי'
כל שעתא אחי חזי לה: מכתבא
גללא כוע רגלא כמכריה ידע.
מכתב שקרוי גרפי"א ושל צרל
הוא קורע ורושם את הגלל שיש
כלומר השיש שהוא קשה ירא מן
המכתב לפי שהוא מכיר בו וכן
כריל ובלעל מכיר בחצירו וירא
מפניו. רגלא (ס) רכילן כמו (מהל"ס טו) לא
רגל על לשונו וכן וירגל צבעדן
(שמואל ב יט): זכרים מנקבות לא
לזבון. לקרנן הואיל וחשידי דלמא
ארבעתיה עלה דליכא הכא עיקור
ולא חשש בשר: כיון דמיסריך.
זכר צתרה ורודפה כל שעה אס'
תיקק לו מירמתא שיביו בני אדם
דצבז אצל צדין אי מוקמינן לה
גבה לא מירמתא דלפוס שעתא הוא
דקאי גבה: לא רבי כלכא. שמה
תתאזה ומרביעו עליה: לא חשידי
צבז צי רצ באושפיואל. דאגב דלניע
לא מירמתא שיטרא קול אס כבעל לו:
לניע לה. ואיכא למישל כפררשיית:
אלא כלכא. הא אמרת כיון דמוגרי
צה ורודפה מירמתא האשה:
אמרי לא דמי כלכא לשאר בהמה:
דכיון דכי שדיא ליה אומלא מיסריך.
כל שעתא צתרה לא מירמתא
דצתרה אי מיסריך צתרא מימר
אמרי אינשי אומלא הוא דשדיא
ליה: אומלא. מעט בשר: נקבות
אלא נקבות מ"ט לא מיחדינן.
דקתני צברייתא צפ"ק (דף טו):
דאפילו נקבות רביעה צלאה ואכלה
רבינא

לוקחין מן העובדי
כוכבים בהמה לקרנן ואין
חוששין לא משום רובע
ולא משום נרצע כו'.
ופריך בשמיה דרוב עובד
כוכבים חס על בהמתו
נקבות שלא יתעקר.
זכרים שלא יחששו.
ואם תאמר דלמא
רועה רבע רועה נמי
כיון דידעי חד לחבייה
וכשרואין שהחשיבה
הבהמה מרגיש כי רביעה
ומיחייא מפני הפסד
שכרו ואינו רובע. אמר
רבה היינו דאמרי אינשי
מכתבא גללא כוע. פ"י
א) מכתבא גללא כוע
אדם הממנה על הפסד
לכומר שעט ברול הינדוי
נוקב ובוטק הצור שחוא
אבן גלל. כך רגלא
ב) חבירה ידע פ"י רגלא
אדם הממנה על הפסד
ומחזר על הנכסיו ורואין
ומריש כונני המכס.
כדגריס בפסחים (ס) והוא
דרבנן בהו רגלא. ומקשי
אי הכי הא דמי רב
יוסף אומלא לא חזבי
כלכא ולא חשידי בר
כי רב צניע ליה
אלא כלכא נימא כיון
דמגרי בה קמי אינשי
מידתא ולא מירצעה
ליה. ופרקינן כיון דכל
מה דהיא שריא ליה
אומצא מסריך בה. אמרה
אמאי עבר הכי משום
אומצא שדינא ליה.
רמפני מה אין מעמידין
בהמה בפונדקאות של
עובדי כוכבים ולא זכרים
אצל כו'. מפני שהעובדי
כוכבים מצויין בנות
אצל נשי חבריהן פעמים
שכב ואינו מוצאה ארובע
הבהמה. איבעי חימא אפי'
מוצאה בהמת ישראל
חביבה ליה. דאמר (מר)
[ר] יוחנן כשכב נחש
על חזה הטיל בה וזהמא.
ישראל שעמדו על הר
סיני פסקה וזהמתן. עובדי
כוכבים [שלא] עמדו על
הר סיני לא פסקה
וזהמתן. וכן עופות. דאי'
יוחנן ראיתי עובד כוכבים
שלקח אווז מן השוק
רביעה חנקה צלאה ואכלה.
ועבדי קנהו יך מן
השוק חקה בה כדי רביעה
רביעה צלאה ואכלה

לכומרים והאכילוהו כרשיני עבודת כוכבים אכל יחוד גרידא אינו
כלום דאין הקדש לעבודת כוכבים (לקמן מד): כדמשמע (בפ"ב)
דמרומה (ג"ל דמתורה בפ"ו דף טו.) א' איתא דאקציה א'
הוא מובין י"ה. לרווחא דמילתא נקטיה כלומר אפילו דמקום דשמידי דמקאזו ופלחו אין לחוש דמזבין ליה דכלאו האי טעמא דבסתמא לא
חיישין דלמא מקאזו ופלחו אסרינן' למכור אללא משום חשש רביעה ולא משום חשש המוקצה ונעבד: רגלא בחבירה ידע. דקונטרס
גריס רגלא צרי"ש לשון רגל כמו לא רגל על לשונו (מהל"ס טו) ור"ת גרס כפירוש הערוך (ס) דגלא צדלית לשון שקנן שכן מתרגס (שם)
במשפט לא ימעל פיו לא ידגל פומיה וה"ק שקנן צבצרו מכיר וכן ההוא דפ' צמה אשה (שבת סג.) שני תלמידי חכמים המדגילין
זה לזה בהלכה הקציה אהבן שנאמר ודגלו עלי אהבה ומפרי"ת המכחישין זה לזה ואינם עומדים על העיקר אפי' הכי הקציה אהבן
ולכשי קאמר והוא דידעי לורחא דשמעתא וליה להו רצה (ט) למגמר מנייהו ובמדרש נמי משמע ודגלו לשון מעילתו דקאמר מנין לקורא
צמורה שקלא לאהרן הרי שיואל פי' שאע"פ שלא יקרא האלף שנאמר ודגלו עלי אהבה אכל רשי' פירש מדגילין לשון דגל שמקהילים
קלות צבדים וקשיא דלס כן מה רחיה גרין פשיטא שנאצטס לפני המקום: דאמר מר חביבה ע"ייהם בהמתם ש"י ישראל. לא
נדוע לריי מהיכן נפקא דבר זה: עובדי כוכבים ש"א עמדו על הר סיני. ונראה (ל) דגריס נמי דפסקה וזהמתן היינו משום
דאף על גב דליניהו לא הוו מלייהו (הו"ט):

רבינא

א) (תוספתא רפ"ג)
(לעיל טו.) א) (לעיל טו):
ב) (תוספתא רפ"ג.) ד) כימ
על. א) גיטין לח. א) שנת
קמו. יבמות קב. א) ויקרא
א) (ס) כ"ה דפס"י.
ב) מוכרין מהר"מ.
ג) (בס"א: מלוא אסרינן.)
ד) (עקד דגל אמנס בעקד גלל
כ' גריס צבס רבינו מנאל
ורגלא צרי"ש וע"ע מה
שפירש על א) (ל) דגריס'
נמי גריס נמי כ"ל מהר"ס.
ה) (כל זה הוא להוציא שנת
קמו. וא"כ מלל ונראה
שמתנו תוספות לריעה פ"ס
ע"ן נחדושי הלכות
ובמהר"ס.)

הגהות הב"ח

א) ה"ב ד"ה ורמיניה
ב) ו"י כי כתיבניהו דמקום
שנהגו למכור כתיבניהו:
ג) ד"ה רגלא וכו' וליה
ל"ה רבה במתא למגמר
מיניה ונעמל:

לעזי רש"י

גריפ"א. ככתב. מר"ט.

מוסף רש"י

שלא תעקר. שנעשית
עקרה רביעה (דע"ל
טו.) אין מוסריך בהמה
כו'. משום רביעה (דע"ל
טו.) לא רבי כלכא. לא
תגל כל שמה תקלקל
עמו (ב"מ טא.) צניע לה.
מחוק קטע הוא צניע
ש"ס יקלקלו יחד לא
יתפאר לגלות הדבר: ש"ס
יבטוחה שלא ידע
מירמתא. להיות
נרבעת לו (ש"ס.) בשעה
שכב נחש על חזה.
כשתן לה ענה לטול מן
העץ כ"ה אלה דכמי
(בבב"א) א) הנחש הציאת
לשון ששקין (שבת קסח.)

6) כחובות טו. 7) טו. 8) נוסח
9) ו' ע"א. 10) פרה פ"ב מ"א.
11) פסוק מו. 12) פרה פ"ב ע"ב
מ"א ע"ש. 13) ו' נחמדי טו.
14) וכל זה שיש לעיל בד"ה
ע"ה.

תורה אור השלם

1. זאת חקת התורה
אשר עשה יי' לאברהם וצדיקו
אל בני ישראל ויקחו
אלקד פרה אדמה
תמימה אשר אין בה
מום אשר לא עלה עליה
על: במדבר י"ב ב

גליון הש"ס

תום" ד"ה על ובר' פסוק
רשפא נהריהו לו: ע"י
לקמן דף ק"ה ע"ב מוס'
ד"ה איכא:

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה רבינו וכו'
ולכנר רביעה לא חיישין:
ב) ד"ה וכו' לא מדין און
לקצות. ג' כהאי לישנא
הוה דבר סד לקמן
האחריות ספ"ב וביבנות
דף לט ע"א: (ג) ר"ה לא
מיד ויהי דמשום ד"ה לא
ה"ל: (ד) תוב"ד"ה על
ידי וכו' שאין תלמוד
שנתרצה:

מוסף רש"י

ע"י ממון מותרת
לבעלה. מנהגיה להפקיד
ממון ואין מפקינן אותה
(כחובות כ"ה). ע"י
נפשות. שהיה נדונה
למות, אסורה לבעלה.
דהואיל ונאמר בה הפקר
חוששין שמה נחלטה
בזמן מן (שם). ותו לא
מדין. אין לזון אחר דבר
על ק' רבנות כס' ודחויין
כ"ה: מו ליכא לאקשויי מדי
דחויין ק"ה: ליכא לטויי
מדי (שנהדרין כ"ה). אין
להקטע צדקו זה (שם כ"ה).
הניח עליהן. על פה
(שם חו' ושם ע"ה).
עודה של שקין. אגודה
של שקין (שם). פסלה.
ואע"פ דלא על הוה
ובעליה למורה מפיסלה
כרמיה כפרה במלכות
עול האמורה בה אשר לא
עלה. בעליה למורה ואפילו
שלא משכה (שם). ובעגלה
עד שתמשוך. שמתלטל
המשא מעט. דבעגלה כתיב
אשר לא משכה (שם).

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

כג.

עין משפט
נר מצוה

א מ"י פ"ח מהל'
אפיקורוס ד"ה ה' ל'
מגן לאון קנה עוש"ע
ד"ה ע"י א סעיף י"א:
ב ג ד מ"י פ"א מהל'
פ"ה אדומה הלכה א'
מגן לאון שמו:

רבינו חננאל

ופריק רבינו לא קשיא
לכתחילה אין
מעמידין הא דאי עבד
הועמיד לוקחין ואין
חוששין דלמא רבנא
מרתין לא תתיירא אשה
עמון מפני שהחידן על
העיריות. ותנין האשה
שנחבשה על ידי ממון
מוותרת לבעלה מאי לאו
לכתחילה לא תתיירא
ואם נתחיה דיעבד אין
חוששין לה. והניין לה
שאינה הכא דמתירא לביא
עליה משום הפסד ממון.
תוע' שהוא כן דקתיני
נפשות על ידי ממון
כיון דאין לו ממון עליה
ודאי בא עליה. ר' פרת
מפני ממון ר' אליעזר
מפני תורה ודאי תני
לוקחין רבנא דשרו. דתנן
כפרה כפי שני גבי
בפיה חטאת ר' אליעזר
אומר אינה ניקחת מן
העובדי כוכבים וחסמים
מכשרין. ודחין ודילמא
ר' אליעזר ורבנן לאו
משום דחיישי לרביעה
אלא דכ"ע לא חיישי
לרביעה דיעבד כרבינא
ואין חשדוין כפרה אלא
משום מלאכה כדבר
דאמר ר' הניח עליה כפרה
אדומה עודה של שקין
פסולה. פי' עודה חבק
מזוייר א' של עדים
שאודין אותה כבהמה
הפרה. ר' אליעזר חייש
הרבן לא חיישי (ובעגלה)
[בפירוש] כתיב אשר לא
עלה עליה על משעה
שנעלה עליה פסלה.
ובעגלה כתיב אשר משכה
בעול. ואמרין כפרה
מאי טעמיהו דרבנן דלא
חיישי משום עודה של
שקין. דמשום ניהא
פורתא לא מפסיד טובא.
דאמר ר' הלמא מרגיש
ישראל ולא ובני לה
היא נמי בשאר בהמות
ניבא משום נהנת רביעה
לא מפסיד טובא ואפילו
לכתחילה ליכשרו. ודחין
גבי רביעה יצרו חקפו.
והניין לטעמא אחריית
ודילמא כולי עלמא לא
חיישי לרביעה כלל. ג' ו'
אליעזר בר' שלא ר' חנינא
מאי טעמא דר' אליעזר
דכתיב דבר אל בני
ישראל ויקחו אליק פרה
אדומה תמימה מישראל
ויקחו ולא מן העובדי
כוכבים. ודחין לר' ס"ד
דנתינן וכן היה ר' אליעזר
פוסל בכל הקרבנות. ובי
כל קרבנות מי כתיבא
בהו קיחה. ודילמא לא
פליגי רבנן על ר' אליעזר

רבינא אמר הא לכתחילה הא דיעבד. לכאורה משמע דרבינא
דהכל ורבי פדת דבסמוך לית להו ההוא שניא דלעיל
דלדס חס על בהמתו כו' מדמהדרי אשניא אחרניה ותימה א"כ
מה יתירו משני המעניות ההיא דאין מעמידין וההיא דמקום
שנהגו למכור מוכרין דלעיל צפ"ק
(דף י"ד:) ואין לומר שיתירו כשנייא
קמא דרב דלעיל צמקוס שהמירו
למכור המירו לחד דלא נחשדו
ארביעה כיון דלא קס דלף רב הדל
ציה משום טעמא דפרשי' וי"ל
דודאי צין רבינא צין רבי פדת אית
להו שניא דעובד כוכבים חס על
בהמתו לענין שלא יאסור למכור
להס צנוס מקום ואף צמקוס
שנהגו שלא למכור נמי ליכא איסורא
אלא מנהגא כדפרשיית מיהו מיסתבז
להו דלענין קרבן יש לנו להחמיר
ולאסור אף צמקוס שמוכרין ולא
לסמוך על אותו טעם דעובד כוכבים
חס על בהמתו אי לאו טעמא
דדיעבד לרבינא ולר' פדת דמוקי
לה כרבינא דלא חיישין לרביעה כלל
וא"ת ור' יוחנן דמשני לקמן (דף
כ"ד:) גבול יש לה פחותה מצת שלש
נעקרת בת שלש אינה נעקרת
מה יתכן מההיא דמקום שנהגו
למכור מוכרין משמע כל בהמתו
אפילו יתרות על שלש ועוד דפחות
מצת שלש נמי היה לו לאסור שמה
משהה אלנו עד שתהיה בת ג'
וירצנעה וי"ל דכן פירוש דכ"ו
פחותה מצת ג' ודאי נעקרת וכת'
רוב הפעמים אינה נעקרת אבל אינו
ודאי כ"כ הילכך צמקוס שנהגו
מוכרין אפילו בת שלש דעובד
כוכבים חס לפי שאינו יודע גודלי
דוואג שלא מעקר ולענין קרבן מוקי
הוא ללוקחין פחותה מצת ג'
ולא מייצעה צמקוס שמוכרין דשרי
ליקח אלא אף צמקוס שנהגו שלא
למכור לוקחין לקרבן דכיון דודאי
נעקרת חייס עליה ולא רצנעה
ומה שנהגו שלא למכור משום חשש
דרביעה לאחר שלש כדפרשינן אבל
בת שלש אף לוקחין דאינה נעקרת

רבינא אמר לא קשיא הא לכתחילה הא
דיעבד ומנא תימרא דשאני בין לכתחילה
בין לדיעבד דתנן לא תתייחד אשה עמהם
מפני שהשודין על העריות ורמיניהו
א"כ האשה שנחבשה בידי עובדי כוכבים ע"י
ממון מותרת לבעלה ע"י נפשות אסורה
לבעלה אלא לאו ש"מ שאני לן בין
לכתחילה לדיעבד ממאי דלמא לעולם
אימא לך אפילו דיעבד נמי לא והכא היינו
טעמא דמתיירא משום הפסד ממונו תדע
דקתיני סיפא ע"י נפשות אסורה לבעלה ו' ותו
לא מידוי רבי פדת אמר לא קשיא הא רבי
אליעזר הוא רבנן ו' דתנן גבי פרת חטאת ר'
אליעזר אומר אינה נקחת מן העובדי
כוכבים וחסמים ומתירין מאי לאו בהא
קמיפלגי דר"א סבר חיישין לרביעה ורבנן
סברי לא חיישין לרביעה ממאי דלמא
דכ"ע לא חיישין לרביעה והכא היינו טעמא
דרבי אליעזר כדבר יהודה אמר רב ד' דאמר
רב יהודה אמר רב יהניח עליהן עודה של
שקין פסלה ובעגלה עד שתמשוך בה מר
סבר חיישין ומר סבר לא חיישין לא ס"ד
משום ניהא פורתא לא מפסיד טובא ה"ג
לימא משום הנאה פורתא לא מפסיד טובא
התם יצרו תוקפו ודלמא דכולי עלמא לא
חיישין לרביעה והכא היינו טעמא דר"א
דכתני שילא דתני שילא מ"ט דר' אליעזר
ידבר אל בני ישראל ויקחו אליק בני
ישראל ויקחו ואין העובדי כוכבים יקחו
לא סלקא דעתך דקתיני סיפא ו' וכן היה
רבי אליעזר פוסל בכל הקרבנות כולן
ואי סלקא דעתך כדתני שילא בשלמא
פרה כתיב בה קיחה אלא כולו קרבנות
כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר
אלא
על ידי ממון מותרת לבעלה. ומה שכתבנו
לכאורה משמע דרבינא דהכל ורבי פדת דבסמוך
לית להו ההוא שניא דלעיל דלדס חס על בהמתו
כו' מדמהדרי אשניא אחרניה ותימה א"כ מה יתירו
משני המעניות ההיא דאין מעמידין וההיא דמקום
שנהגו למכור מוכרין דלעיל צפ"ק (דף י"ד:) ואין
לומר שיתירו כשנייא קמא דרב דלעיל צמקוס
שהמירו למכור המירו לחד דלא נחשדו ארביעה
כיון דלא קס דלף רב הדל ציה משום טעמא דפרשי'
וי"ל דודאי צין רבינא צין רבי פדת אית להו שניא
דעובד כוכבים חס על בהמתו לענין שלא יאסור
למכור להס צנוס מקום ואף צמקוס שנהגו שלא
למכור נמי ליכא איסורא אלא מנהגא כדפרשיית
מיהו מיסתבז להו דלענין קרבן יש לנו להחמיר
ולאסור אף צמקוס שמוכרין ולא לסמוך על אותו
טעם דעובד כוכבים חס על בהמתו אי לאו טעמא
דדיעבד לרבינא ולר' פדת דמוקי לה כרבינא
דלא חיישין לרביעה כלל וא"ת ור' יוחנן דמשני
לקמן (דף כ"ד:) גבול יש לה פחותה מצת שלש
נעקרת בת שלש אינה נעקרת מה יתכן מההיא
דמקום שנהגו למכור מוכרין משמע כל בהמתו
אפילו יתרות על שלש ועוד דפחותה מצת שלש
נמי היה לו לאסור שמה משהה אלנו עד שתהיה
בת ג' וירצנעה וי"ל דכן פירוש דכ"ו פחותה מצת
ג' ודאי נעקרת וכת' רוב הפעמים אינה נעקרת
אבל אינו ודאי כ"כ הילכך צמקוס שנהגו מוכרין
אפילו בת שלש דעובד כוכבים חס לפי שאינו יודע
גודלי דוואג שלא מעקר ולענין קרבן מוקי הוא
ללוקחין פחותה מצת ג' ולא מייצעה צמקוס
שמוכרין דשרי ליקח אלא אף צמקוס שנהגו שלא
למכור לוקחין לקרבן דכיון דודאי נעקרת חייס
עליה ולא רצנעה וממה שנהגו שלא למכור משום
חשש דרביעה לאחר שלש כדפרשינן אבל בת שלש
אף לוקחין דאינה נעקרת כ"כ כדלעיל ומה שכתבנו
לכאורה משמע דרבינא דהכל ורבי פדת דבסמוך
לית להו ההוא שניא דלעיל דלדס חס על בהמתו
כו' מדמהדרי אשניא אחרניה ותימה א"כ מה יתירו
משני המעניות ההיא דאין מעמידין וההיא דמקום
שנהגו למכור מוכרין דלעיל צפ"ק (דף י"ד:) ואין
לומר שיתירו כשנייא קמא דרב דלעיל צמקוס
שהמירו למכור המירו לחד דלא נחשדו ארביעה
כיון דלא קס דלף רב הדל ציה משום טעמא דפרשי'
וי"ל דודאי צין רבינא צין רבי פדת אית להו שניא
דעובד כוכבים חס על בהמתו לענין שלא יאסור
למכור להס צנוס מקום ואף צמקוס שנהגו שלא
למכור נמי ליכא איסורא אלא מנהגא כדפרשיית
מיהו מיסתבז להו דלענין קרבן יש לנו להחמיר
ולאסור אף צמקוס שמוכרין ולא לסמוך על אותו
טעם דעובד כוכבים חס על בהמתו אי לאו טעמא
דדיעבד לרבינא ולר' פדת דמוקי לה כרבינא
דלא חיישין לרביעה כלל וא"ת ור' יוחנן דמשני
לקמן (דף כ"ד:) גבול יש לה פחותה מצת שלש
נעקרת בת שלש אינה נעקרת מה יתכן מההיא
דמקום שנהגו למכור מוכרין משמע כל בהמתו
אפילו יתרות על שלש ועוד דפחותה מצת שלש
נמי היה לו לאסור שמה משהה אלנו עד שתהיה
בת ג' וירצנעה וי"ל דכן פירוש דכ"ו פחותה מצת
ג' ודאי נעקרת וכת' רוב הפעמים אינה נעקרת
אבל אינו ודאי כ"כ הילכך צמקוס שנהגו מוכרין
אפילו בת שלש דעובד כוכבים חס לפי שאינו יודע
גודלי דוואג שלא מעקר ולענין קרבן מוקי הוא
ללוקחין פחותה מצת ג' ולא מייצעה צמקוס
שמוכרין דשרי ליקח אלא אף צמקוס שנהגו שלא
למכור לוקחין לקרבן דכיון דודאי נעקרת חייס
עליה ולא רצנעה וממה שנהגו שלא למכור משום
חשש דרביעה לאחר שלש כדפרשינן אבל בת שלש
אף לוקחין דאינה נעקרת

א) ע"י צמקוס על ע'
המשני מש"כ פסם הנאמרים
ו"ל בפירוש עודה ע"ש.

ב) וכל דל"ל ועממא דרבי'
כתיב שילא דתני שילא מ"ט
דר"א וכו'.

ג) ע"י צמקוס על ע'
המשני מש"כ פסם הנאמרים
ו"ל בפירוש עודה ע"ש.

